

Póczos Rita

Die neueren Bände der Reihe *Frühes Ungarisches* Ortsnamenbuch

Magyar Nyelv- és Névtörténeti Kutatócsoport
Magyar Tudományos Akadémia – Debreceni Egyetem

Anfänge der ungarischen Schriftlichkeit

Landnahme (895-896)

Stephan I. (1000-1038)

10 Urkunden

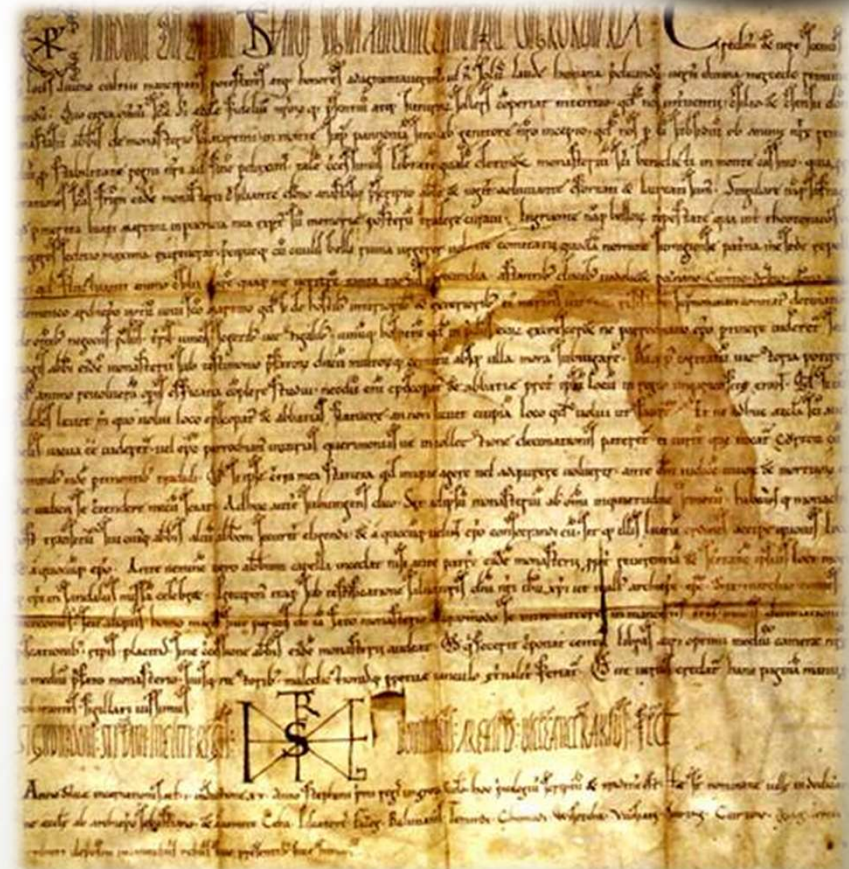
4 Kopien – 50 ON

6 Fälschungen – 160 ON

1055 Gründungsbrief Tihany

2. Hälfte des 11. Jh.:

25 Urkunden – 400 ON

Anfänge der ungarischen Schriftlichkeit

1000–1301: 10.000 Urkunden

15. Jh.: ungarische Kodexliteratur

Publikationen:

- Urkunden einer Ära/Region
- historische Geographie

Frühes ungarisches Ortsnamenbuch – KMHsz.

Ziel:

Quellenmaterialien für sprachhistorische Forschungen

Zeitliche Grenzen:

Von den Anfängen bis 1350

Territorial:

Nach Burgkomitaten

Frühes ungarisches Ortsnamenbuch – KMHsz.

KMHsz. 1. (2005) – 15 Komitaten

- Historische Geographie von György Györffy
- Neuere Materialien
- Quellen von 1332–1350

KMHsz. 2–3. – 26 Komitaten

KORAI MAGYAR
HELYNÉVSZÓTÁR

Statistische Daten

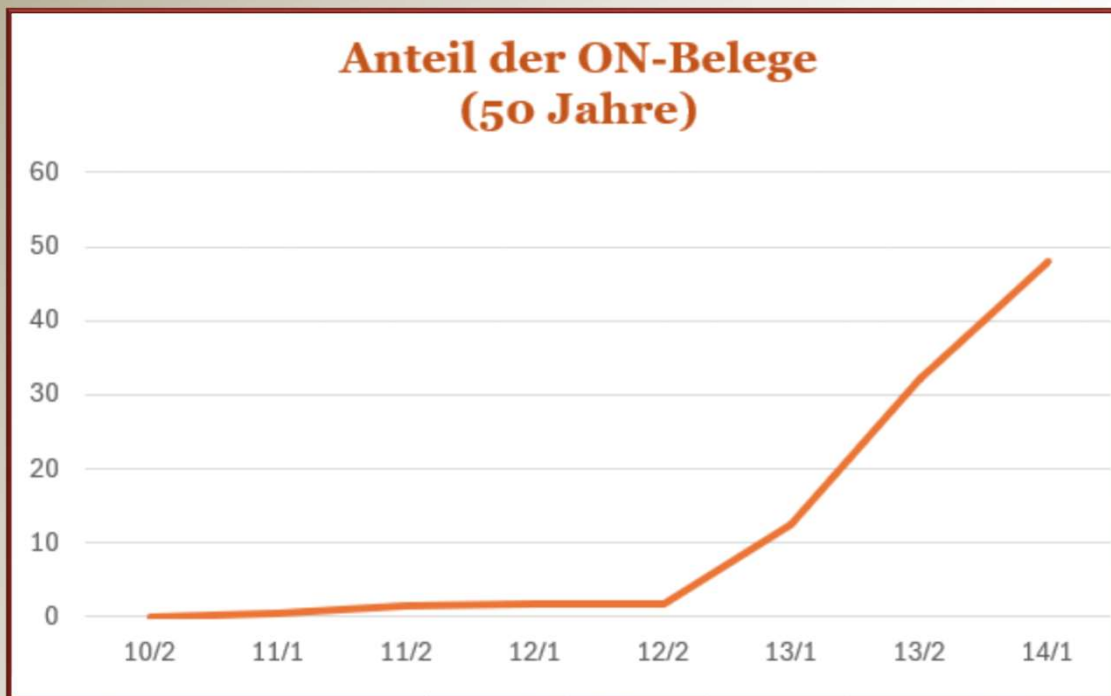
- ❑ Historische Geographie von Györffy: **31.000** ON-Daten
- ❑ Weitere Quellen: **17.000** ON-Daten

Bibliographie: **550** Titel

- unterschiedliche Gattung, Datenmenge
- unterschiedliche Qualität

Statistische Daten

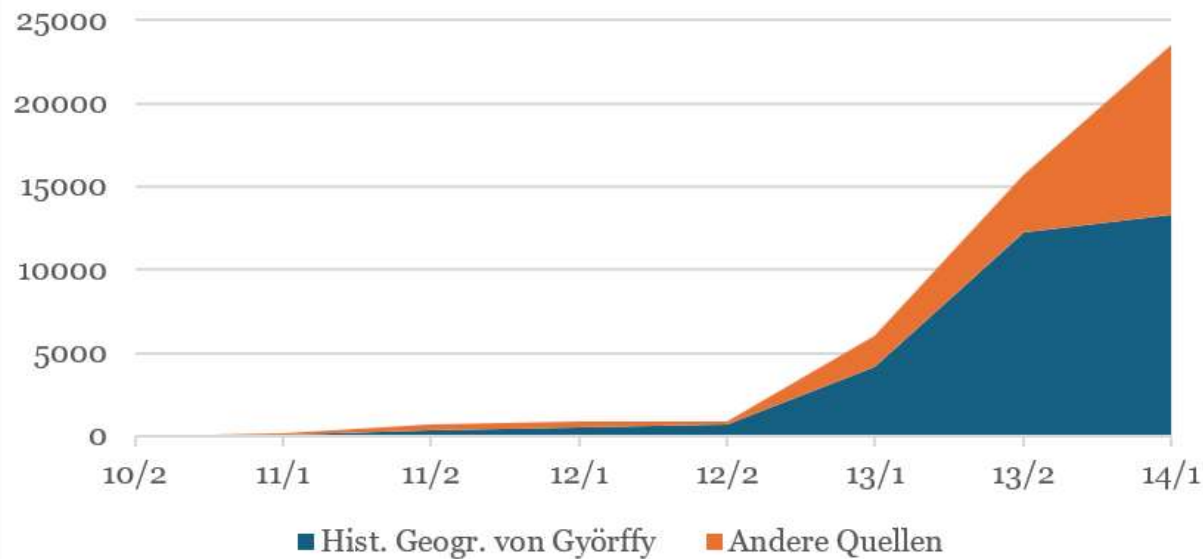
Päpstliche Zehntelliste: 1332

Statistische Daten

**Absolute Menge der ON-Daten
(50 Jahre)**

Datenbasis

1	Évszám	Betűhív	Latin	Címszó	Forrás	Település	Irodalom	Megye	Megjegyzés
2	1320	Odalein	t.,p.	Adalin	Gy. 2: 58	Adalín		Doboka	
3	1298	Almas	v.	Almás	Gy. 2: 58	Almás	ZW.I.209	Doboka	
4	1365	Hydalmas	p.	Hídalmás	Gy. 2: 58	Almás	Doc.Val.182	Doboka	
5	1332-5/Pp.Reg.	Pomerio	de	Almás	Gy. 2: 58	Almás	Vat.I/1.112	Doboka	
6	1332-5/Pp.Reg.	Hydalmas		Hídalmás	Gy. 2: 58	Almás	Vat.I/1.115	Doboka	
7	1312	Ambrus	p.	Ambrus	Gy. 2: 58	Ambrus		Doboka	
8	1320	Apati	v.	Apáti	Gy. 2: 58	Apáti		Doboka	apátsági birtok volt
9	1330	Apaty	p.	Apáti	Gy. 2: 58	Apáti	F.VIII/3.460, D	Doboka	
10	1345	Apathy		Apáti	Gy. 2: 58	Apáti		Doboka	
11	1320	Melies	fl.	Mélyes	Gy. 2: 43, 58, 74, 84	Apáti, Kékes, Zsombor 2.		Doboka	'a Lekencével párhuzamo-sar

- **Jahreszahl**
- **buchstabentreue Form**
- **lateinische Gattungsname**
- **Stichwort**

- **Komitat, Siedlung**
- **Quellen**
- **Bemerkungen**

Artikel: Belege mit totaler morphologischer Übereinstimmung

Bök 'település Doboka vm. középső részén az Orbó patak mellett Bonchidától É-ra' *1214/550: Bocy de v. *Boscu* (Gy. 2: 61). L. **Böktelek**.

Böktelek 'település Doboka vm. középső részén az Orbó patak mellett Bonchidától É-ra' 1269/270: *Bucteluk*, t., 1269/270/473/XIX.: *Burteluk* (Gy. 2: 61). Alakváltozata **Böktelke**. **Bök** néven is említik.

Böktelke 'település Doboka vm. középső részén az Orbó patak mellett Bonchidától É-ra' 1269/270: *Buchteleke*, t. (Gy. 2: 61). L. **Böktelek**.

Polysemie, Homonymie

Enyed I.1. 'a Maros jobb oldali mellékvize, Erdélyi Fehér vm.-ben Enyed település határában említik' 1299/XIV.: *Enyd* [enyid], fl. (Gy. 2: 141). Vö. **Enyed (II.1.), (II.2.), Kis-Enyed, Nagy-Enyed-fő. II. 1.** 'település Erdélyi Fehér vm. É-i részén Fehérvártól ÉK-re, az Enyed patak mentén' 1272 (EH. 1: 36), 1332–5/PpR., 1345 (EH. 1: 36): *Enyd* (Gy. 2: 141), 1342, 1344: *Enyed* (EH. 1: 36), 1345: *Enyeud* (A. 4: 506, 507) | **Lat.** 1272: *Egnudinum* ~ *Enedinum* ~ *Engetin* (EH. 1: 36), 1302: *Enudin* (EH. 1: 36), 1303/400: *Enydinum* (Gy. 2: 141), 1317–1320: *Egnudin* (EH. 1: 36), 1332–5/PR.: *Endino* ~ *Enidino* ~ *Enitrino* ~ *Enydino* (Gy. 2: 141). **Nagyenyed** néven is említik. Vö. **Enyed (I.1.), (II.2.). 2.** 'település Erdélyi Fehér vm. É-i részén Fehérvártól ÉK-re, az Enyed patak mentén' 1276: *Enud*, p. (EH. 1: 37), 1299: *Egud* ~ *Emug* (EH. 1: 37), 1332–5/PR.: *Enyd* (Gy. 2: 141). L. **Felenyed.** Vö. **Enyed (I.1.), (II.1.). 1–2.** 'valamelyik ilyen nevű település Erdélyi Fehér vm.-ben' +1293/323: *Enugd*, 1293/293–301: *Enud*, t., 1299/XIV: *Emug*, p. ~ 1299/XIV: *Enyd*, p., 1299>372,

Mehrsprachigkeit

lateinisch

[**Szentlőrinc**] 'település Győr vm.-ben' 1350: *Sancto Laurencio* (A. 5: 418) ~ *Sanctus Laurencius* (Cs. 3: 559).

slawisch

Csernahora 'a Sajó és a Garam forrásai között emelkedő hegy'
1243/335: minor berch que dicitur *Ternahora* [ᵛ: *Cernahora*],
1243/335/XVII.: *Csernahora* (Gy. 2: 457, 460, 533).

deutsch

Vingartkirchen 'település Erdélyi Fehér vm. középső részén Fehérvártól DK-re' 1309: *Wingartkirchen* (EH. 2: 1136), 1309/Cod.: *Wyngartkyrchen*, 1329: *Wyngarthkeerh*, p., t., 1332–6/PR.: *Vingarkyr* ~ *Vingarthkirch* ~ *Vyngarthkir* ~ *Wyngarthkyr* ~ *Wynkarthkyr* (Gy. 2: 193), 1334: *Vingarth kirch* ~ 1334: *Vingarthkir* (EH. 2: 1136), 1345:

Mehrsprachigkeit

ungarisch-lateinisch

Szentpéter 'település Doboka vm. Ny.-i részén Hídalmástól ÉK-re'
1312: *Zenpetur*, p. (Gy. 2: 90), 1335: *Zenthpeter* (EH. 2: 904), 1350:
Sancto Petro (EH. 2: 904, A. 5: 404).

slawisch-ungarisch

Márkréte 'település vagy annak része Gömör vm. DK-i részén közel
a Szuha patak forrásához' 1345: *Zwha* al. nom. *Markrete* (Ila 3: 11),
1345/376: *Zwha* al. nom. *Markrethe*, p. (Dancs 39). L. **Szuha (II.2.)**.

deutsch-lateinisch

[**Havasok**] 1211/231 Pp/Reg., 1222 Pp: *Montes Nivium*, 1228/359:
Alpes (Gy. 2: 97). | **Ném.** 1285: *Snebergs* ~ *Sneberc* (Gy. 2: 97). L.
Erdélyi-havasok.

ungarisch-deutsch

ungarisch-lateinisch-deutsch

ungarisch-lateinisch-slawisch

ungarisch-lateinisch-deutsch-slawisch

Pläne und Aussicht

KMHsz. 2.

KMHsz. 3.

KMHsz. 4-5.

Laut-, orthographie-, dialektgeschichtliche und etymologische Datenbank

